

Tekenen is de Tijd 129

9-16 januari 2022

Vanwege corona is er geen nieuwjaarsreceptie in het Huis van Dominicus. Erik Borgman gebruikt daarom voor deze keer zijn wekelijkse column om zich tot iedereen te richten die zich bij het Huis van Dominicus betrokken voelt. In plaats van een Nieuwjaarstoespraak.

2021 was een gedenkwaardig jaar voor het Huis van Dominicus. We vierden de achthonderdste sterfdag van onze patroon Sint-Dominicus en het zeventigjarig bestaan van ons kerkgebouw. Na afloop van de viering bij gelegenheid van dit laatste jubileum heb ik gezegd dat we doorgaan zoals altijd, dat wil zeggen: anders dan vroeger. Graag vertel ik aan het begin van dit nieuwe jaar iets meer over de manier waarop wij van plan zijn in het komende jaar verder te gaan met het Huis van Dominicus.

Je ziet het niet zomaar, maar vergeleken met drie jaar geleden is er in het Huis van Dominicus veel veranderd. Plannen waren er al lang en er werden ook al eerder stappen gezegd, maar in 2019 kwam Hermen van Dorp als opbouwwerker en coördinator in dienst en kreeg alles een versnelling. Rondom de geloofsgemeenschap van Oog in Al startten wij nieuwe activiteiten en bouwden aan een nieuw huis. Als we dit huis zien als een klooster, dan is onze kerk de kapel. De vieringen daar zijn van centrale betekenis, maar met de daar gevierde inspiratie als hart gebeurt veel meer.

Interessant genoeg krijgen onze gebouwen daarmee eindelijk de functie die de dominicanen zeventig jaar geleden voor ogen stond. Zij wilden een pastorie bouwen in kloostervorm waarin zowel mensen zouden wonen die zich allereerst zouden richten op zorg voor de geloofsgemeenschap als mensen die ander werk deden. Het Huis van Dominicus heeft inmiddels, naast de blijvende zorg voor de katholieken van Oog in Al, landelijke en plaatselijke activiteiten ontplooid. Het is goed om enig zicht te krijgen op wat er allemaal plaatsvindt.

Het meest dichtbij en in zekere zin het meest zichtbaar is de zogenoemde Huiskamer van de Wijk. Nieuwkomers en mensen die al lang en zelfs hun hele leven in Nederland wonen, ontmoeten elkaar op dinsdagochtend, raken met elkaar in gesprek en leren zo elkaar beter kennen. Inzet is de nieuwkomers beter thuis te doen raken in Nederland door ze te helpen onze taal beter te spreken en te verstaan, maar de menselijke verbondenheid die ontstaat is goed voor alle betrokkenen. Het leidt tot allerlei soorten verbindingen en vormen van onderlinge hulp. De Huiskamer van de Wijk zet onze verbondenheid voort met het werk van de Stichting Noodopvang Dakloze Vluchtelingen Utrecht die op initiatief van mensen van de geloofsgemeenschap is gestart en nog altijd in het Huis van Dominicus kantoor houdt. Het tegelijk prachtige en hartverscheurende boek dat de Stichting bij gelegenheid van het twintigjarig bestaan heeft gemaakt onder de titel *Perspectief*, hebben wij als kerstcadeau gegeven aan iedereen die als vrijwilliger bij het Huis van Dominicus betrokken is. Daarnaast is er ook goed contact met de stichting Welkom in Utrecht die vluchtelingen in Utrecht vooruit wil helpen met hun leven.

In de Dominicuskerk vinden al langer ook culturele activiteiten plaats, met name concerten. We hebben op dit punt vanwege corona de afgelopen tijd minder kunnen doen dan we wilden, maar wij willen hier zeker mee doorgaan. Wij willen onze culturele activiteiten meer laten aansluiten bij wat wij als Huis van Dominicus willen

uitstralen: een visie op de wereld die gedragen wordt door geloof, hoop en liefde. Ons Bijbelleerhuis is ondanks corona zoveel mogelijk verdergegaan er we hebben ook leesgroepen georganiseerd rond betekenisvolle boeken. Ook daarmee gaan wij door. Via de Dominicuschool blijven wij contact houden met de wijk.

Om onze verbondenheid met de wijk zichtbaar te maken, zijn er plannen ontwikkeld voor vernieuwing van het kerkplein dat het aanzien zal krijgen van een pelgrimsplein: een plaats waar mensen op weg naar hun bestemming even kunnen neerstrijken, uitrusten en nieuwe krachten opdoen. Een bijzonder, zij het nog wat bescheiden project is de website die wij maken voor mensen die geconfronteerd worden met *burn-out* of die mentaal dreigen vast te lopen in hun leven. Titel van de website is Ruimte van Hoop. Er is op dit gebied veel nood, vooral ook bij jonge mensen, en daarop ingaan is volgens ons een betekenisvolle hedendaagse vorm van zielzorg.

Onze verbondenheid met de rest van de stad loopt in eerste instantie met de Utrechtse Sint-Martinusparochie. Daarvan maakt de geloofsgemeenschap van het Huis van Dominicus deel uit. Dat onze activiteiten door pastoor Hans Boogers en door het bestuur gezien en gewaardeerd worden, bleek al vaker impliciet, maar werd zonneklaar toen ik op 7 november uitgenodigd werd de overweging te houden op de Sint-Martinusdag die bedoeld is voor de hele parochie. De organisatorische perikelen rond de afhandeling van alle fusies zijn grotendeels voorbij en de stadsparochie concentreert zich op de vraag wat haar betekenis kan en moet zijn voor Utrecht. Het komt goed uit – om niet te zeggen dat het een Godsgeschenk is – dat nu juist ook in deze tijd het zogenoemde synodale proces plaatsvindt. Zoals bekend heeft paus Franciscus alle gelovigen over de hele wereld – of zelf: alle mensen van goede wil – opgeroepen na te denken over de missie van de kerk in de situatie waarin zij zich bevindt en op de rol die zij daarin te spelen hebben. Mede als gevolg van initiatieven van onze kant zullen er komend voorjaar door de Sint-Martinusparochie in dit kader verschillende bijeenkomsten plaatsvinden. Meer informatie daarover volgt spoedig.

Vorig jaar hebben we in het Huis van Dominicus een keer een bijeenkomst belegd waarbij vertegenwoordigers van alle diaconale activiteiten in de stad Utrecht waren uitgenodigd, katholiek, protestant of algemeen christelijk. De bedoeling was enerzijds kennis te maken met elkaar en kennis te nemen van elkaars activiteiten, maar anderzijds willen we ook de bezinning stimuleren op de diaconale taak van de kerk in de hedendaagse samenleving van Utrecht. We zullen in de toekomst twee of drie keer per jaar een dergelijke bijeenkomst organiseren en zo de verschillende vormen van kerkelijke hulp aan mensen die dat om welke reden dan ook nodig hebben, beter zichtbaar maken. Het sluit goed aan bij wat wij als Huis van Dominicus willen: navolgers zijn van Jezus de Mensenzoon die niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen.

Landelijk zijn wij als Huis van Dominicus allereerst verbonden door onze relaties met andere plekken van dominicaanse aanwezigheid. In het proces van fusie tussen de Nederlandse en Belgische dominicanenprovincie wordt het Huis van Dominicus beschouwd als een plek van betekenis voor de zending van de orde in de Lage Landen. Verder hebben we inmiddels landelijke uitstraling via ons project 'Jonge Hemelbestormers'. Met enige regelmaat nodigen wij een jonge persoon uit die theologie studeert of zich op een andere manier voorbereidt op kerkelijk werk. De gesprekken worden uitgezonden op ons YouTube-kanaal en worden breed bekeken door andere jongeren met een kerkelijke of theologische belangstelling. Behalve dat

de gesprekken zelf stuk voor stuk van betekenis zijn – zij zijn via het tabblad ‘inspiratie’ op www.huisvandominicus.nl nog terug te zien – werken we zo aan relaties met een groep die voor de toekomst van de kerk van fundamenteel belang is. Woensdag 12 januari maken we opnamen met Tabitha van Krimpen, de Jonge Theoloog des Vaderlands.

Bij twee projecten op nationale schaal is het Huis van Dominicus nauw betrokken. Ten eerste spelen wij een niet onaanzienlijke rol bij het vergroten van de bekendheid en de invloed van de gedachten over ecologie die paus Franciscus ontwikkelt in zijn encycliek *Laudato si'*. Wij hebben eraan bijgedragen dat er binnenkort een landelijk coördinatiepunt komt voor initiatieven die betrekking hebben op de zorg voor de aarde als ons gemeenschappelijk huis en wij zijn betrokken bij discussies met maatschappelijke partijen over de consequenties daarvan voor Nederland. Op 27 januari vindt in dat kader een online-bijeenkomst plaats in samenwerking met de Vrije Universiteit van Amsterdam. De bedoeling is dat wij wat hij hierbij opdoen verbinden met de zorgen die mensen in onze eigen stad en wijk hebben over de toekomst van de aarde en de toekomst van onze kinderen. Vrijwel iedereen is er inmiddels wel van overtuigd dat er op dat punt iets moet gebeuren en het gedachtengoed van onze paus laat zich goed vertalen in concrete acties waaraan iedereen kan bijdragen.

En *last but not least* zijn wij als Huis van Dominicus gevraagd de komende twee jaar het vervolg te organiseren van *Space for Grace*. Dit is een landelijk project om vernieuwende initiatieven in de Rooms-Katholieke Kerk te ondersteunen en langs die kant de vernieuwing en de vitalisering van de kerk in Nederland te stimuleren. Als Huis van Dominicus zijn wij zelf zo'n initiatief en wij hebben in een eerdere fase aan *Space for Grace* deelgenomen. Meer dan veel andere initiatieven beschouwen wij wat wij doen expliciet als vorm van kerkvernieuwing en leggen wij de nadruk op de blijvende verbinding van de verschillende dimensies van de missie van de kerk: diaconaat en pastoraat, verkondiging en liturgie. Deze benadering hopen wij te versterken en te verdiepen in samenwerking met andere projecten. Wat wij van hen en zij van ons leren hopen we dat ten goede komt aan de kerk in Nederland en daarmee ook aan ons eigen Huis van Dominicus in het Utrechtse Oog in Al. Want de lokale kerk kan het alleen goed gaan als het met de kerk als geheel goed gaat. En omgekeerd.

Dit brengt ons terug bij het synodale proces. Bij de officiële start van dit proces op 9 oktober 2021 in Rome citeerde paus Franciscus de Franse dominicaan Yves Congar (1904-1995): *Il ne faut pas construire une autre Église, il faut construire une Église différente*. Dat wil zoveel zeggen als: we moeten geen andere kerk bouwen dan de kerk die er is, maar we moeten bouwen aan een kerk die anders is, die anders werkt en functioneert. Dat is wat wij als Huis van Dominicus ook voorstaan.

Wij zijn er ons hierbij zeer van bewust dat de basis van dit alles ligt in een levende relatie met de God die via de Bijbelse geschriften en via de tekenen van de tijd tot ons spreekt, ons voedt met en samenbrengt in zijn Lichaam en ons zendt in zijn Geest. Daarom zijn de wekelijkse zondagsviering, gelukkig regelmatig weer met woord en communie, het dagelijkse getijdengebed en andere momenten van bezinning en meditatie essentieel voor het Huis van Dominicus in al zijn facetten. Wij bezinnen ons op de vraag hoe wij dat beter zichtbaar kunnen maken dan het nu misschien is en ideeën daarover zijn zeer welkom. Dat geldt eveneens voor ideeën op ander gebied.

Ik wens ons allen een Zalig Nieuwjaar.

Erik Borgman, lekenDominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus